
Қорпоративтік басқару

Стратегиялық шолу	04 – 75
Корпоративтік басқару	76 – 91
Шоғырландырылған қаржылық есеп	92 – 133
Акционерлерге арналған ақпарат	134

Директорлар кеңесі

1 Данияр Берлібаев

Директорлар кеңесінің төрағасы*,
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ басқармасы
төрағасының корпоративтік орталық
жөніндегі орынбасары

Данияр Берлібаев – ҚМГ БӨ ДК мүшесі болып 2013 жылдың 9 шілдесінде, ДК төрағасы болып 2013 жылдың 10 шілдесінде сайланды. Өл-Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік Университетін бітірген. «Құрмет» және «Парасат» ордендерінің иегері.

Берлібаев Д.Ә. Қазақстанның мұнай-газ кәсіптерінде әр түрлі басқарушылық қызметтер атқарған, атап айтсақ, «Интергаз Орталық Азия» АҚ-да, «ҚазТрансГаз» АҚ-да, «ҰТКК «ҚазТеңізТрансФлот» АҚ-да, «ҚазМұнайГаз-ӨМ» АҚ-да. Ол, сондай-ақ «Rompetrol» (Румыния) компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы, «ҚазРосГаз» ЖШС қадағалау кеңесінің мүшесі. Д. Берлібаев тағайындаулар жөніндегі комитеттің мүшесі.

2 Абат Нұрсейітов

ҚМГ БӨ Бас директоры,
Басқарма төрағасы

Абат Нұрсейітов 2012 жылдың қаңтарынан бастап ҚМГ БӨ бас директорының өндіріс жөніндегі орынбасары қызметін атқарды. Компанияда 2006 жылдың қазан айынан бері жұмыс істейді. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтын бітірген. Мұнай және газ саласында 1986 жылдан бері: еңбек жолында мұнай және газ өндіру операторынан «Жетібайнефть» МГОӨ бастығына дейін жүріп өткен, ҚазФЗӨИ мұнай институтында, «Торғай-Петролеум» ЖАҚ-да, «ЛУКОЙЛ Оверсиз Сервис» компаниясының қазақстандық филиалында әр түрлі басқарушылық қызметтер атқарған. Қазақстан мұнайының 100-жылдығы және 110-жылдығы медальдарымен марапатталған. А. Нұрсейітов стратегиялық жоспарлау комитетінің мүшесі.

3 Тимур Бимағамбетов

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ операциялық өндіруші
активтер жөніндегі Басқарушы директоры

1978 жылы Қазақ политехникалық институтын бітірген. Бұған дейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы төрағасының өндіру және техникалық даму жөніндегі орынбасары, Операциялық өндіруші активтер жөніндегі басқарушы директор, сол сияқты «Құрманғазы Петролеум» ЖСШ-да, кейінірек «Н Оперейтинг Компани» ЖШС-да бас директор сынды басқарушылық қызметтерді атқарған. Тимур Бимағамбетов ҚМГ БӨ ДК құрамына 2012 жылдың 29 мамырында сайланды, ол, сондай-ақ стратегиялық жоспарлау комитетінің мүшесі.

4 Ержан Жанғауылов

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ құқықтық қамтамасыз ету жөніндегі Басқарушы директоры

Жанғауылов Е.А. бұған дейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Вице-президентінің кеңесшісі, Заң қызметінің жетекшісі, Құқықтық қамтамасыз ету жөніндегі атқарушы директор қызметтерін атқарды. «Мұнай және Газ Транспорты» ҰК» ЖАҚ заң департаментінің директоры, Қазақстан Республикасының Президент Істері Басқармасының заң қызметі және кадрлық жұмыс бөлімінің меңгерушісі қызметтерінде болды, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Канцеляриясының заңнама, қауіпсіздік және құқықтық тәртіп бөлімінде кеңесші, ҚР әділет министрінің көмекшісі болып жұмыс істеді. Білімі – заңгер, 1992 жылы Қарағанды мемлекеттік университетін бітірген.

5 Әсия Сырғабекова

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ инвестициялар мен тәуекелдерді басқару жөніндегі Басқарушы директоры

Әсия Сырғабекова «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-да инвестициялар мен тәуекелдерді басқару жөніндегі Басқарушы директор қызметін 2013 жылдың қараша айынан бері атқарады. ҚМГ БӨ ДК құрамына 2010 жылдың 26 наурызында сайланған. 2003 жылдан бері Халықтық Банк төрағасының орынбасары, сондай-ақ 2004-2006 жылдар аралығында ҚР Халық Банкі басқармасының Төрайымы болды. 1998 жылдан 2003 жылға дейінгі аралықта Ұлттық мұнай-газ компаниясында жұмыс істеп, «Қазақойл», «ҚазТрансГаз», «ҚазМұнайГаз» компанияларында әр түрлі жоғары басшылық қызметтерді атқарды. 1982 жылы Қазақ мемлекеттік университетінің экономика факультетін бітірген. 1987 жылы Мәскеу қаржы институтында экономикалық ғылым кандидаты дәрежесін алған.

6 Филип Дэйер

ҚМГ БӨ Тәуелсіз директоры

Филип Дэйер, құқықтану бакалавры, Сайланған бухгалтерлер институтының мүшесі, сайланған бухгалтер дәрежесін «KPMG-де» жүріп алған, бұдан кейінгі 25 жылда Лондон қор биржасында тіркелген компанияларға кеңес көрсетумен маманданып, банктік инвестициялық қызметпен шұғылданған. «Barclays De Zoete Wedd» және «Citicorp» сынды компанияларда жұмыс істеп, бай тәжірибе жинақтаған. 2005 жылы «ABN AMRO Hoare Govett» компаниясынан шығып, артынша, 2006 жылы «Роснефть» компаниясына құнды қағаздарды тиімді етіп орналастыру жөнінде кеңес берді. KNOС сатып алғанға дейін «Dana Petroleum» компаниясында аудит жөніндегі комитеттің төрағасы болды.

Бүгінгі таңда бірқатар компанияларда директорлар кеңесінің мүшесі, сол сияқты «AVEVA Group» компаниясының тәуелсіз аға директоры. Сонымен қатар, «Холдинг ВТБ Капитал» ЖАҚ және «Северсталь» ПАҚ тәуелсіз директоры. 2010 жылдың мамыр айында Дэйер мырза ҚМГ БӨ ДК мүшесі болып сайланды. Ол аудит жөніндегі комитет төрағасы және сыйақылар, тағайындаулар, сондай-ақ стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитеттердің мүшесі.

7 Эдвард Уолш

ҚМГ БӨ Тәуелсіз директоры

Эдвард Уолш мұнай және газ саласында отыз бес жылдан астам жұмыс істейді. «Бритиш Петролеум» және «Бритиш Газ» компанияларында әр түрлі қызметтерде болып, аталған компаниялардың Нигерия, Әбу-Даби, Орталық және Оңтүстік Шығыс Азиядағы барлау және өндіру қызметтеріне жауапты болған. Дублин университетінің қатты заттар химиясы бойынша ғылым докторы. Компанияның Директорлар кеңесі құрамына 2006 жылдың 28 тамызында сайланған. Ол, сондай-ақ стратегиялық жоспарлау, тағайындаулар, аудит, сыйақылар жөніндегі комитеттерге мүше.

8 Аластэр Фергюсон

ҚМГ БӨ Тәуелсіз директоры

Аластэр Фергюсонның мұнай және газ саласындағы тәжірибесі отыз төрт жылдан астам, өсіресе, BP компаниясында біраз жыл жұмыс істеген. 2003 жылдан бері Мәскеуде тұрып жатыр. Алдымен, яғни 2003 жылдан 2011 жылға дейін TNK-BP-де газ өнеркәсібін дамыту жөніндегі атқарушы вице-президент қызметінде болып, кейін өз жеке кеңесшілік бизнесін ашып, ресейлік және украиналық энергетика бойынша клиенттерге кеңес бере бастады. JXK Oil & Gas компаниясының тәуелсіз директоры және XENON Capital Partners-те аға кеңесші. 2015 жылдың 1 қаңтарынан бастап Zoltav Resources Директорлар кеңесінің төрағасы болып тағайындалды. 2013 жылдың қазан айынан ҚМГ БӨ ДК мүшесі, сыйақылар жөніндегі комитеттің төрағасы және аудит, стратегиялық жоспарлау комитеттерінің мүшесі.

* Кристофер Хопкинсон

Директорлар кеңесінің төрағасы, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ төрағасының бірінші орынбасары

* 2015 жылдың қаңтарынан бастап ДК төрағасы болып Кристофер Хопкинсон сайланды.

Кристофер Хопкинсон Шотландиядағы Сент-Эндрюс (St Andrews University) университетін бітірген. ҚМГ ұлттық компаниясына дейін International Petroleum, Imperial Energy компанияларында бас директор және BG Тобының Солтүстік Африкадағы активтері бойынша бірінші вице-президент қызметтерін атқарған. Сол сияқты, Shell және TNK-BP компанияларында әр түрлі қызметтерде болған.

Корпоративтік басқару

ҚМГ БӨ корпоративтік басқарудың өлемдік стандарттарға сай тәжірибесін алғашқы болып қолданған қазақстандық компания. Инвесторлардың Компанияға және Компания менеджментіне деген сенімі корпоративтік басқару деңгейіне тікелей қатысты.

ҚМГ БӨ Директорлар кеңесі (ДК), Басқарма және акционерлер арасындағы қарым-қатынасын қалыптастыратын тиімді жүйе әзірлеп, енгізді. Мұндай жүйе барлық акционерлердің мүддесін сақтай отырып, Компания үшін ең тартымды инвестициялық мүмкіндіктер іздеуді толық қамтамасыз етеді.

Негізгі акционерлермен арадағы қарым-қатынастарды реттеу Компанияның корпоративтік басқару жүйесіндегі маңызды мәселенің бірі. ҚМГ БӨ мен «ҚазМұнайГаз» ҰК арасында қарым-қатынастар туралы Келісім жасалған, оған сәйкес ҚМГ БӨ-нің кәсіпкерлік тәуелсіздігі белгіленіп, Компания өзінің барлық акционерлерінің мүддесіне сай әрекет етуге міндеттеме алған. Компанияның Директорлар кеңесінде үш тәуелсіз директор жұмыс істейді. Олар Компанияның корпоративтік басқару жөніндегі міндеттемелерінің сақталуын қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. ҚМГ БӨ Директорлар кеңесіндегі тәуелсіз директорлар жинақтаған мол тәжірибе – негізгі акционерлердің ықпалы мен менеджмент шешіміне тиянақты бақылау жасауда тиімді тепе-теңдік орнатуға мүмкіндік береді. Тәуелсіз директорлардың ықпалы заңмен бекітілген бірқатар талаптар түрінде белгіленген. Мысалға Директорлар кеңесінің отырыстарында кворум үшін тәуелсіз директорлардың жалпы санына шаққанда кем дегенде жартысы қатысуы тиіс; ДК комитеттеріне мүше болып, төрағалық ету; сондай-ақ басымдық берілген келісімдерді бекітуге тек қана тәуелсіз директорлар дауыс бере алады. Функционалдық міндеттердің бұлайша белгіленіп, бөлінуі оң тәжірибеге сай мейлінше тиімді де өлшемді шешім қабылдауға ықпал етеді.

ҚМГ БӨ Директорлар кеңесі

Компанияның басқарушы органы Директорлар кеңесі, ал атқарушы органы – Компания Басқармасы болып табылады. Басқармаға жетекшілік ететін Бас директор, ол сондай-ақ Директорлар кеңесінің мүшесі және атқарушы органның Директорлар кеңесіндегі бірден-бір өкілі. Директорлар кеңесінің төрт мүшесі, оның ішінде төраға Данияр Берлібаевты қосқанда «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ өкілі болып табылады. Сол сияқты, Директорлар кеңесінде үш тәуелсіз директор бар. Директорлар кеңесінің құрамына жалпылай алғанда 8 адам кіреді.

Корпоративтік басқару кодексін сақтау

Жылдық есептің аталған бөлімі Ұлыбританияның Қаржылық Ұйымдарды Бақылау жөніндегі Басқармасының ашықтық және айқындылық тәртіптеріне сай өзірленді (FCA's Disclosure and Transparency Rules) DTR 7.2 (Корпоративтік басқару тәртібі).

Жаһандық депозитарлық қолхаттары Ұлыбританияның Листинг агенттігінің ресми тізіміне енгізілген шетелдік компания ретінде, Компания Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексін сақтауға міндетті емес. Алайда, DTR 7.2-ге сай, Компания өзінің жылдық есебінде корпоративтік басқарудың қазақстандық кодексін сақтап, кодекс талаптарын орындап отырғаны туралы ақпарат ұсынуға міндетті, сол сияқты Қазақстан Республикасы заңнамасы талап ететін корпоративтік басқарудың іс жүзінде қосымша қолданатын бүгінгі қағидалары туралы ақпарат беруге міндетті.

2010 жылдың мамыр айында Қаржылық есеп жөніндегі кеңес (Financial Reporting Council) – корпоративтік басқаруды жетілдіру мәселелері бойынша Ұлыбританияның тәуелсіз үйлестірушісі – Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексін қабылдады. 2012 жылы Компанияның Корпоративтік басқару кодексі Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексіне сай етіліп жаңа редакцияда қайта қабылданды (жекелеген баптарды есепке алмағанда). Компаниядағы қолданыстағы корпоративтік басқару практикасының Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексінде көрсетілген тәжірибеден айырмашылықтары туралы ақпарат жылдық есептің аталған бөлімінде келтірілген.

Директорлар корпоративтік басқарудың маңыздылығын мойындай отырып, Компаниядағы корпоративтік басқару стандарттарын дамытуды қолдайды. Компания корпоративтік басқару тәртіптерін ері қарай дамытып, Қазақстан Республикасы заңнамасына сай, Компания үшін қосымша міндет белгілейтін корпоративтік бақылау ережелерін қолдануға өзір.

Қазақстанның корпоративтік басқару кодексі және компанияның корпоративтік басқару кодексі

Корпоративтік басқарудың қазақстандық кодексінде Қазақстандағы корпоративтік басқарудың озық үлгісі келтірілген. Қазақстанның Корпоративтік басқару кодексі корпоративтік басқару саласындағы халықаралық стандарттарды ескере отырып әзірленген. Сондай-ақ, Кодексте Қазақстанның акционерлік ұйымдарына арналған Корпоративтік басқару қағидаларын қолдану жөніндегі ұсыныстар да есепке алынған. Бұл Ұсыныстар 2002 жылдың қыркүйек айында Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі жанындағы Құнды қағаздар нарығының мәселелері бойынша сарапшылар кеңесінің шешімімен бекітілген. Кодекс Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығы Кеңесі тарапынан 2005 жылдың наурыз айында және Эмитенттер кеңесі тарапынан 2005 жылдың ақпан айында мақұлданды.

Қазақстанның Корпоративтік басқару кодексін Компания өз Корпоративтік басқару кодексі ретінде қабылдады. 2012 жылы Компанияның Корпоративтік басқару кодексі 2010 жылы қабылданған Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексіне сай болу мақсатында қайта жаңартылып қабылданды (кейбір ережелерді есепке алмағанда, бұл туралы ақпарат жылдық есептің аталған бөлімінде келтірілген). Компания қабылдаған толықтырулар Қазақстанның Корпоративтік басқару кодексінде ескерілген міндеттемелердің үстінен ҚМГ БӨ-ге қосымша міндеттер жүктейді. Компания, бұл қосымша толықтырулар Компания қолданып отырған корпоративтік басқару режимін одан өрі нығайта түседі деп есептейді. ҚМГ БӨ Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексіндегі өзге де ережелерді назарға ала отырып, алдағы уақытта корпоративтік басқарудың өзіндік стандарттарын өрі қарай жетілдіруге талпыныс білдіреді.

Қазақстан Республикасы заңнамасы талаптарын (атап айтқанда – Корпоративтік басқару кодексі талаптарын) толықтыру ретіндегі Компанияның Корпоративтік басқару кодексіндегі қосымша ережелер:

- корпоративтік басқарудың қосымша қағидалары енгізілді:
 - қоғамның тәуелсіз қызметі қағидасы
 - жауаптылық қағидасы
- Кей қағидалар төмендегідей әр түрлі ережелермен толықтырылған:
 - өлеуметтік саясат қағидасы
 - Компания директорларының ақпараттарға қол жеткізу және кәсіби біліктілігін арттыру ережелері

- ДК төрағасы мен Бас директор арасындағы өкілеттілікті бөлу
- ДК төрағасының міндеттерін сипаттаушы ереже
- тәуелсіз директорлардың ең аз саны туралы талап ережесі
- тәуелсіз директорлардың «тәуелсіздігін» орнату талаптары мен белгілеу қағидаларын реттеуші қосымша ережелер
- Компания директорларының ақпараттарға деген қолжетімділігі мен кәсіби біліктілігін арттыру ережелері
- директорларға сыйақы тағайындау қағидаларын реттеу ережелері
- инсайдарлік ақпараттарды қорғау ережесі
- тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін қамтамасыз ету жөніндегі ДК жауаптылығы туралы ереже
- ДК төрағасы мен мүшелері қызметін бағалау туралы ережелер
- ДК мүшелерін сайлау/қайта сайлау туралы ережелер

Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің қолданыстағы редакциясы ҚМГ БӨ сайтында орналастырылған.

2014 жыл ағымында Компания Қазақстанның Корпоративтік басқару кодексі ережелерін барлық маңызды аспектілер бойынша сақтап, орындай білді.

2014 жылы Компания өзінің Корпоративтік басқару кодексін барлық маңызды аспектілер бойынша сақтап, орындай білді, төменде келтірілген мысалдарды есепке алмағанда:

- Компанияның Корпоративтік басқару кодексі ДК төрағасының қызмет нәтижесіне баға беру үшін директорларға жылына кем дегенде бір рет ДК төрағасының қатысуынсыз отырыс өткізуге мүмкіндік береді және басқа да жағдайларда қажеттілік ыңғайына қарай.

ДК 2014 жылдың қорытындысы бойынша Директорлар кеңесіне баға беруге сырттан кеңесші тарту қажеттілігі жоқ деген шешім қабылдады, өйткені бұл кезеңде 2013 жылдың қызметіне баға беру шарасы жүріп жатты. Директорлар төрағасының таяуда сайлануына байланысты ДК 2014 жылдағы өз қызметін ішкі бағалауды кейінге қалдыру жөнінде шешім шығарды.

- Компанияның Корпоративтік басқару кодексі ДК міндетіне (ішкі аудит жөніндегі комитетпен бірге) жылына кем дегенде бір рет тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігіне баға беруді жүзеге асыруды жүктейді.

Корпоративтік басқару жалғасы

Директорлар кеңесінде төуекелдер бойынша бөлек комитет құрылған жоқ, сондықтан да жоғарыда көрсетілген өкілеттілік Директорлар кеңесінің аудит жөніндегі комитетінің құзырына берілген (комитет туралы ережеге сай). Аудит жөніндегі комитеттің қызметі туралы ақпарат аталған есептің 85-86 беттерінде бірлген. 2014 жылы Компанияның төуекелдерді басқару жүйесі ЕУ компаниясының сыртқы аудитору тарапынан диагностикаланды. Диагностика қорытындысы бойынша Компания 2014-2015 жылдарға арналған төуекелдерді басқару жүйесін ері қарай дамыту жөнінде өзірленген жоспарды мақұлдады.

Компанияның корпоративтік басқару кодексінің Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексі ережелерінен айырмашылығы

Төменде Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі ережелерінен басты-басты айырмашылықтары келтірілген.

- Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі ережелеріне сай Директорлар кеңесінің төрағасы қызметке тағайындалғаннан кейін Ұлыбританияның Корпоративтік бақылау кодексіне белгіленген төуелсіздік өлшемдерін қанағаттандыруы тиіс.

Компанияның Корпоративтік басқару кодексіне Директорлар кеңесі төрағасына қатысты ереже енгізілмеген, директорлардың пікірінше, Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексіне берілген тиісті ережелердегі не Компанияның Корпоративтік кодексінің тиісті ережелеріндегі төуелсіздік өлшемдерін ДК төрағасы қанағаттандыра алмайды. Директорлар кеңесінің төрағасы ірі акционердің өкілі болып табылады.

- Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексіне қарастырылғанда, Директорлар кеңесі мүшелерінің кем дегенде жартысы, төрағаны қоспағанда, төуелсіз директорлар болуы тиіс.

Онымен салыстырғанда Компанияның Корпоративтік басқару кодексі мен Компанияның Жарғысы ДК мүшелерінің кем дегенде үштен бірі төуелсіз директорлар болуы талап етіледі. Компания Жарғысына сай, бірқатар негізгі мәселелер, оның ішінде басымдық мүддедегі келісімдер мен ірі келісімдер, өлеуметтік шығындарды мақұлдау және жер қойнауын пайдалану келісімшарттарын жасасу сынды мәселелер төуелсіз директорлардың басым дауысымен мақұлданды талап етеді. Компания Жарғысымен корпоративтік сайтта танысуға болады.

- Ұлыбританияның корпоративтік басқару кодексіне қарастырылғандай, Директорлар кеңесі төуелсіз директорлардың бірін төуелсіз аға директор етіп тағайындауы тиіс.

Бүгінгі таңдағы акционерлер құрылымы бойынша Компанияның Корпоративтік басқару кодексіне Директорлар кеңесі тарапынан төуелсіз аға директор тағайындау мәселесі ескерілмеген. Төуелсіз аға директорға қатысты талап уақыт өте қайта қаралатын болады.

- Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі бойынша атқарушы емес директорлар басқарма жұмысының келісілген мақсаттар мен міндеттерге сай келуі тұрғысында түбегейлі сараптау жүргізіп, басқарма қызметіне толық бақылау жүргізуі тиіс, сондай-ақ ұсынылған қаржылық ақпараттың толық көлемде берілетініне, сол сияқты, қаржылық бақылау және төуекел менеджменті жүйелері тиімді де сенімді екендігіне көз жеткізуі тиіс.

Компанияның Корпоративтік басқару кодексі бұл жауаптылықтарды Директорлар кеңесі мүшелерінің бөріне бірдей жүктейді.

- Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі атқарушы емес директорларға атқарушы директорлардың сәйкес деңгейдегі сыйақыларын анықтау жауаптылығын жүктейді және, сонымен қатар, қажет жағдайда атқарушы директорларды қызметінен босатып, сабақтастық ұстанымдарын жоспарлау мәселелерін де міндет етеді.

Компанияның Корпоративтік басқару кодексі атқарушы директорлардың сәйкес деңгейдегі сыйақыларын анықтау жауаптылығын ДК комитеттеріне жүктеп, атқарушы директорларды тағайындау және қызметтен босату барысында ДК комитеттерінің қатысуын ескерген. Іс жүзінде – Басқарма мүшелерінің сыйақы деңгейлерін анықтап, оларды тағайындау мәселелері мажоритарлы акционердің ықпалында қалып отыр.

Директорлардың жауаптылығы туралы мәлімдеме

Компанияның Корпоративтік басқару кодексіне сай, Директорлар кеңесі мен Басқарма Компанияның жылдық және қаржылық есептері үшін жауапты.

Ұлыбритания Листинг агенттігінің (UKLA's Disclosure and Transparency Rules) Ашықтық және айқындық ережелері бойынша Директорлар кеңесінің өрбір мүшесі (78-79 беттерді қараңыз) қолында бар ақпаратқа жүгіне отырып, төмендегілерді мәлім етеді:

- Компания мен оның өншілес кәсіпорындарының бір ізге келтіріліп біріктірілген балансы ретіндегі ҚЕХС талаптарына сай өзірленген қаржылық есеп Компанияның активтері, міндеттемелері, қаржылық жағдайы, шаруашылық-қаржылық қызметі туралы толыққанды шынайы ақпарат береді;

- Басшылық есебі Компанияның қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижесі мен қаржылық жағдайы жөнінде, оның еншілес кәсіпорындарымен ортақ міндеттемелері жөнінде шынайы мәліметтен тұрады және мұнда Компания мен еншілес кәсіпорындар ұшырасып жататын маңызды тәуекелдер мен тұрлаусыз жағдайлардың сипаты қоса берілген.

Директорлар кеңесінің құрылымы

2014 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің құрамында сегіз адам болды. Олар:

Аты-жөні	Қызметі
Данияр Берлібаев	ДК Төрағасы
Абат Нұрсейітов	ДК мүшесі (Бас директор)
Ержан Жанғауылов	ДК мүшесі
Әсия Сырғабекова	ДК мүшесі
Тимур Бимағамбетов	ДК мүшесі
Филип Дэйер	Тәуелсіз директор
Эдвард Уолш	Тәуелсіз директор
Аластэр Фергюсон	Тәуелсіз директор

2014 жылдың 14 сәуірінде акционерлердің жалпы жиналысының шешімімен Директорлар кеңесінің құрамы 2014 жылдың 14 сәуірінен 2015 жылдың 13 сәуіріне дейінгі кезеңге белгіленген өкілеттік мерзімге сайланды.

2015 жылдың 13 қаңтарындағы акционерлердің кезектен тыс жалпы жиналысында төмендегідей шешімдер қабылданды:

- Директорлар кеңесінің мүшесі Берлібаев Данияр Әмірбайұлының өкілеттілігі мерзімінен бұрын тоқтатылды;

- Директорлар кеңесінің мүшесі болып Компанияның Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзіміне Кристофер Саймон Хопкинсон сайланды.

Директорлар кеңесінің 2015 жылдың 20 қаңтарындағы шешімімен Кристофер Саймон Хопкинсон Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы және тағайындаулар жөніндегі комитеттің мүшесі болып сайланды.

Компанияның Корпоративтік басқару кодексіне сай, Директорлар кеңесі директорлардың тәуелсіздігі жөніндегі деректі бекітті және де Филип Дэйер, Эдвард Уолш және Аластэр Фергюсон сипаты бойынша және шешім қабылдауда тәуелсіз деп есептейтіндерін мәлім етті. ДК аталған директорлардың тәуелсіз шешімдеріне ықпал ететін не ықпал етуі мүмкін қандай да бір жағдай не қатынас жоқ деп белгіледі.

Басқарма құрылымы

2014 жылы Компания Басқармасының құрамына Бас директор мен оның орынбасарларын қосқанда өзге де жоғары басқарушы лауазым өкілдері кірді.

2014 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Басқарма мүшелері:

Аты-жөні	Қызметі
Абат Нұрсейітов	Бас директор және Басқарма төрағасы
Қайырбек Елеусінов	Бас директордың өндіріс жөніндегі орынбасары
Мәлік Сәулебай	Аппарат жетекшісі
Дастан Абдулғафаров	Бизнесі дамыту жөніндегі басқарушы директор
Ботагөз Әшірбекова	Персоналды басқару және дамыту жөніндегі басқарушы директор
Шэйн Дрейдер	Қаржы директоры – қаржылық бақылаушы

Корпоративтік басқару жалғасы

2014 жыл бойында Компанияның ДК шешімі негізінде Басқарма құрамына төмендегідей өзгерістер енгізілді:

1. 2014 жылдың 18 наурызында Қоғам Басқармасының мүшелігіне Бизнесіті дамыту жөніндегі басқарушы директор Абдулғафаров Дастан Елемесұлын сайлау жөнінде шешім қабылданды.
2. 2014 жылдың 16 қыркүйегінде Қоғам Басқармасының мүшесі Фрейзер Бенджамин Полдың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылып, Басқарма мүшелігіне Дрейдер Шейн Эндрюді сайлау жөнінде шешім қабылданды.

2015 жылдың 12 қаңтарынан бастап Компанияның Директорлар кеңесінің шешімі негізінде Басқарма құрамына төмендегідей өзгерістер енгізілді:

1. Компанияның басқармалық құрылымының санын 7 адам деп белгілеу жөнінде шешім қабылданды.
2. Басқарма мүшелігінің өкілеттілік кезеңіне Бизнесіті дамыту жөніндегі Басқарушы директор Илеуов Азиз Тоқшалықұлын сайлау жөнінде шешім қабылданды.

Бизнесіті дамыту жөніндегі Басқарушы қызметін бұған дейін атқарған Дастан Абдулғафаров Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары болып тағайындалды.

Директорлар кеңесі мен басқарманың жауаптылығы

Компанияның Директорлар кеңесі, Басқарма және Бас директоры арасындағы өкілдіктерді бөлу мәселесі Компания Жарғысының 12 және 13 баптары бойынша белгіленеді. Сондай-ақ, ДК және Басқарма өкілеттіктері мен жауаптылығы ДК туралы Ереже мен Басқарма туралы Ережеде реттеліп белгіленген.

ДК Компания қызметіне тиісті бақылау жүргізіп, тиімді жолмен басқару үшін акционерлер алдында жауапты және де ДК бекітілген шешім қабылдау жүйесіне сай әрекет етеді. Компанияның стратегиялық дамуы мен стратегиялық саясатын анықтап, әлеуетті мұнай-газ активтерін сатып алу жөнінде шешімдер қабылдау сынды өзге де мәселелер Директорлар кеңесінің маңызды қызметінің бірі болып табылады.

Өз кезегінде, Басқарма, аталған қызмет түрлерін жүзеге асыруға және Компанияның ағымдағы операциялық қызметінің жұмыс жоспарын өзірлеуге жауапты. Басқарма Директорлар кеңесі алдында Компанияның алға қойған мақсаттарына қол жеткізу тұрғысында жүргізілген жұмыс ауқымы бойынша есеп береді.

ДК тұрақты негізде және қажетінше отырыс өткізіп отырады.

2014 жылы Директорлар кеңесі 50 отырыс өткізді, оның ішінде 7 отырыс бетпе-бет негізде, 43 отырыс - сырттай.

- Жыл бойында ДК өзге де шаралармен қатар төмендегідей мәселелерді қарастырды:
- Компанияның бюджеті мен бизнес-жоспарын бекіту.
- Геологиялық барлау мәселелері.
- Қоршаған ортаны қорғау, денсаулық және техникалық қауіпсіздік мәселелері.
- Жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына өзгерістер енгізу мәселелері.
- Шетелдік еншілес ұйымдарды құрылымдап өзгерту мәселелері.
- Аффиліренген тұлғалармен, оның ішінде ҚМГ ҰК-нің еншілес ұйымдарымен қарым-қатынас мәселелері.
- Компанияның басымды мүддедегі келісімдерді мақұлдауы («Өзенмұнайгаз» АҚ және «Ембімұнайгаз» АҚ). Бұл жайындағы толыққанды ақпарат 94 беттегі шоғырландырылған қаржылық есепте және «Қаржылық жағдайға және қаржы-экономикалық қызмет нәтижелеріне талдау» есебінде берілген.
- Акцияларының он және оннан астам пайызы Компанияға тиесілі (Жарғылық капиталдағы қатысу үлесі) заңды тұлғалар қызметіне қатысты мәселелер.
- Келісімшарт аумақтарын қайтару барысы туралы.
- Компанияның компаниялар тобында жұмыскерлерге Еңбекақы төлеудің бірыңғай жүйесін енгізу туралы.
- Басқарма мүшелерін сайлау.
- Қызметтік жалақы мөлшерін және еңбекақы төлеу мен Басқарма мүшелеріне сыйақы төлеу талаптарын анықтау.
- 2013 жылдың шоғырландырылған есебін алдын ала бекіту.
- 2013 жылдың қорытындысы бойынша дивиденд көлемі жөнінде ұсыныстар енгізу.
- Директорлар кеңесі мен Басқарманың 2013 жылғы жұмысы бойынша есеп.
- Директорлар кеңесінің 2013 жылғы қызметін бағалау есебі.
- Ішкі аудит қызметінің жоспары мен есептерін, ішкі аудит қызметінің ұсыныстарын орындау барысын қарау.
- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ тарапынан ұсынылған Компаниялар құнының өсімі және кеңейтілген дивидендтерді (EVA) есептеу әдісін қарау.

ДК мүшелері мен комитет мүшелерінің 2014 жылдағы ДК және комитет отырыстарына қатысуы

	ДК	Аудит жөніндегі комитет	Тағайындаулар жөніндегі комитет	Сыйақылар жөніндегі комитет	Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитет
2014 жылы өткізілген отырыстар саны	50	13	5	5	1
Данияр Берлібаев	50	-	-	-	-
Абат Нұрсейітов	50	-	-	-	1
Ержан Жанғауылов	50	-	-	-	-
Әсия Сырғабекова	50	-	-	-	-
Тимур Бимағамбетов	48	-	-	-	1
Аластэр Фергюсон	50	13	5	5	1
Филип Дэйер	50	13	5	5	1
Эдвард Уолш	50	13	5	5	1

ДК тарапынан төмендегідей құжаттар бекітілді:

- Компания мен оның еншілес және тәуелді ұйымдарын сақтандыру жөніндегі қорғаныс саясаты.
- Ақпаратты мәлім етудің жаңа редакциядағы саясаты.
- Корпоративтік хатшы қызметі туралы және Бақылаушының комплаенс бойынша қызметтік нұсқаулары туралы ереже.

2014 жылы Директорлар кеңесінде Қоғамның Директорлар кеңесі жанынан қазақстандық және/немесе шетелдік қор нарықтарында орналастырылған базалық активі Қоғам акциялары болып табылатын акциялардың және/немесе өзге де құнды қағаздардың делистингі және/немесе оларды сатып алу, қайтарып сатып алу мәселелері бойынша Тәуелсіз комитет құрылды. Тәуелсіз комитет құрамына Қоғамның Тәуелсіз директорлары Филип Дэйер, Эдвард Уолш және Аластэр Фергюсон енді. Қоғамның Директорлар кеңесі жанындағы Тәуелсіз комитет туралы Ереже бекітілді.

Басқарма атқарушы орган болып табылады және де Компанияның ағымдағы қызметін басқаруды жүзеге асырады. 2014 жылы тұрақты негізде және қажеттілігіне қарай Компания Басқармасы 40 отырыс өткізді.

2014 жылы Компания Басқармасы мұнай және газ активтерін сатып алу жөніндегі жобаларды жүзеге асыру бойынша бірқатар шараларды мақұлдады. Сонымен қатар «ҚМГ» БӨ» АҚ-ның барлау және/немесе қосарланған барлау және өндіру келісімшарттары бойынша оператор

ретінде ЕТҰ (еншілес тәуелсіз ұйымдарды) тарту жөнінде басымдық мүддедегі келісімдер жасалды.

Басқарма Акционерлердің Жалпы Жиналысының, Директорлар кеңесінің және Компанияның лауазымды тұлғаларының ерекше құзырына жатқызылмайтын Компания қызметін қамтамасыз етуге қатысты өзге де мәселелер бойынша шешім шығарады.

Аудит жөніндегі комитет

Аудит жөніндегі комитет мүшелері

2014 жылы аталған комитет құрамына тек қана Тәуелсіз директорлар, атап айтқанда Филип Дэйер (комитет төрағасы), Эдвард Уолш және Аластэр Фергюсон енді. Аудит жөніндегі комитетке тағайындаулар үш жылға дейінгі кезеңге бекітіледі. ДК шешімі бойынша үш жылдан тұратын қосымша екі кезеңнен аспайтын кезең аралығында ұзартылуы мүмкін, мұндай жағдайда аудит жөніндегі комитет мүшелері тәуелсіз болып қалуы тиіс.

Аудит жөніндегі комитеттің жауаптылығы және міндеттері

Аудит жөніндегі комитет өзге де мәселелермен қатар Компанияның қаржылық ақпараты бар қандай да бір есеп үшін, тәуекелдерді басқару жүйесі мониторингі мен ішкі бақылау жүйелері үшін және Компания аудиторларын аталған үдеріс барысына тартып, қатыстыру үшін жауапты. Аталған комитет, сондай-ақ Компанияның ішкі бақылау процедураларының орындалуын қадағалайтын Компанияның ішкі аудит қызметінен ақпарат алады. Атап айтқанда, комитет заңнама талаптары мен бухгалтерлік стандарттарға сай Ұлыбританияның Листинг

Корпоративтік басқару жалғасы

агенттігі (UKLA) және Қазақстан қор биржасы (KASE) қолданысқа алған ережелердің орындалуын қадағалау және ішкі бақылаудың тиімді жүйесін қамтамасыз ету мәселелерімен айналысады. Сонымен қатар, Директорлар кеңесі алдында жылдық қаржылық есепті алдын ала мақұлдау жауаптылығы жүктелген.

Аудит жөніндегі комитет анда-санда сатып алу және иеліктен шығару жөніндегі ірі келісімдерді тексеріп, Аудит жөніндегі комитетке ДК тарапынан түсуі мүмкін барлық сұрақтар мен мәселелерді өз қарауына алады.

Жыл сайын Акционерлердің Жалпы Жиналысында Аудит жөніндегі комитет төрағасы Директорлар кеңесі арқылы Аудит жөніндегі комитеттің қызмет нәтижесі бойынша мәлімет беріп, комитет қызметіне қатысты туындаған сұрақтарға жауап береді.

Аудит жөніндегі комитеттің 2014 жылғы қызметі

2014 жылы Аудит жөніндегі комитет 13 отырыс өткізді. Аудит жөніндегі комитет төрағасы комитет отырыстарын өткізу кезеңі мен мерзімі туралы шешім шығарады. Отырыстар саны комитет міндеттерін орындау талаптарына сай белгіленеді. Дегенмен, отырыстар саны бір жылда төртеуден кем болмауы тиіс, бұл отырыстар Компанияның қаржылық есебі мен аудитін жүргізуге өзіндік кезеңінің негізгі күндеріне сай келуі тиіс (ішкі және сыртқы аудиторлардың аудиторлық жоспарлары дайын болғанда және аралық қаржылық есептер мен алдын ала мәлімет етілетін хабарландыруларды және жылдық есепті қорытындылау мерзімі таяғанда).

2014 жылы Аудит жөніндегі комитет төмендегідей мәселелерді қарастырды:

- Қаржылық есеп:
 - ҚЕХС талаптарына сай қаржылық есепке дайындық мәселелерін қарастыру.
 - Қазақстан және Лондон қор биржаларында мәлімет ету үшін тоқсандық және жылдық қаржы есептерін бекіту.
 - Қаржылық есеп және қаржылық-шаруашылық қызмет нәтижесі бойынша баспасөз мәліметтерін мақұлдау.
- Сыртқы аудит:
 - Сыртқы аудит қызметінің жұмыс жоспарын қарап, мақұлдау.
 - Ішкі аудит қызметінің кадрлық мәселелері.

- Ішкі аудит тиімділігіне баға беру.
- Сыртқы аудитті белгілеу жөніндегі ұсыныстар.
- Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің мониторингі.
- Компанияның ақшалай қаражаты қозғалысының болжамы.
- Ақшалай қаражатты басқару саясатын сақтау.
- Комплаенс мәселелері.

Сыйақылар жөніндегі комитет

Сыйақылар жөніндегі комитет мүшелері

2014 жылы аталған комитет құрамына тек қана Тәуелсіз директорлар, атап айтқанда Аластэр Фергюсон (комитет төрағасы), Эдвард Уолш және Филип Дэйер енді. Комитет мүшелерінің өкілеттік мерзімі олардың ДК мүшелері ретіндегі өкілеттік мерзіміне сай келеді.

Сыйақылар жөніндегі комитеттің жауаптылығы және міндеттері

Сыйақылар жөніндегі комитет Компаниядағы қолданыстағы, Директорлар кеңесінің, Бас директордың, Басқарма мүшелерінің және Компанияның өзге де қызметкерлерінің сыйақылар жүйесі бойынша мониторинг жүргізуге жауапты, оның ішінде өзге де компаниялармен салыстырғандағы сыйақылар саясатының сараптамасы да бар.

Сол сияқты, Сыйақылар жөніндегі комитет Компанияның Директорлар кеңесіне, Бас директоры мен Басқарма мүшелеріне төленетін сыйақылар мен өтемақылар көлемін анықтау қағидалары мен өлшемдерін және төлем жасау жағдайларын, Компанияның опциондық жоспарларының жағдайы мен Компания басшыларының, жұмыскерлерінің өзге де ұзақ мерзімдік мотивациялау бағдарламаларын мақұлдау бойынша ұсыныстар әзірлеп, ДК назарына шығаруы тиіс.

Сыйақылар жөніндегі комитет Компанияның сыйақылар саласындағы саясаты мен Компаниядағы қолданыстағы сыйақылар жүйесін ұштастырып, Компанияның даму стратегиясын қаржылық жағдай және еңбек нарығындағы жағдаймен қиыстыруға қадағалау жүргізеді.

Сонымен қатар, Сыйақылар жөніндегі комитет Компанияның Директорлар кеңесі мүшелеріне төленетін сыйақы көлемі мен тәртібі жөніндегі Акционерлердің

2014 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша Тәуелсіз директорларға есептелген сыйақылардың жалпы сомасы төмендегі кестеде көрсетілген:

Аты-жөні	Жылдық 000 \$ US	Нақты қатысу 000 \$ US	Телефон, видео негізінде қатысу 000 \$ US	Тәуелсіз директорлардың отырысы 000 \$ US	Комитетті басқару 000 \$ US	2014 ж. барлығы (салықтарды есепке алмағанда) 000 \$ US	2014 ж. барлығы (салықтарды қосқанда) 000 KZT
Аластэр Фергюсон	150	70	0	20	15	255	51 700
Эдвард Уолш	150	70	0	20	15	255	51 700
Филип Дэйер	150	70	0	20	25	265	53 728
Жалпы алғанда	450	210	0	60	55	775	157 128

Жалпы Жиналысының шешімдерін орындауға бақылау жүргізеді.

Сыйақылар жөніндегі комитет жыл сайын ДҚ алдында өз жұмысы бойынша толық есеп беріп, Директорлар кеңесіне ақпарат ұсынумен қатар, комитет тарапынан Сыйақылар жөніндегі комитет ережелерінің орындалуын сарапқа салады.

Сыйақылар жөніндегі комитеттің 2014 жылғы қызметі

2014 жылы Сыйақылар жөніндегі комитет 5 отырыс өткізді. Комитет отырысы қажеттілігіне қарай, бірақ міндетті түрде алты айда бір рет өткізілуі тиіс. Отырыстар комитет төрағасы не комитет мүшесінің ұсынысымен немесе ДҚ шешімі бойынша шақырылады.

2014 жылы Сыйақылар жөніндегі комитет төмендегідей мәселелерді қарастырды:

- Қызметтік жалақы мөлшері мен еңбекақы төлеу жағдайы және Басқарма мүшелері мен ішкі аудит қызметкерлерінің және корпоративтік хатшының сыйақысы мөлшерін анықтау.
- Опциондық бағдарламаларға қатысты мәселелер.

2014 жылдың қорытындысы бойынша Басқарма мүшелері сыйақыларының көлем сомасы 337 348 мың теңгені құрайды.

Тағайындаулар жөніндегі комитет

Тағайындаулар жөніндегі комитет құрамына 2014 жылы Данияр Берлібаев, Эдвард Уолш (комитет төрағасының міндетін атқарушы), Филип Дэйер және Аластэр Фергюсон енді.

Комитет қызметінің негізгі мақсаты Компания органдарындағы лауазымды қызметтерді алмастыруда

маман таңдау тұрғысындағы Директорлар кеңесінің жұмыс сапасы мен тиімділік көрсеткішін арттыру, сол сияқты Компаниядағы лауазымды тұлғаларды алмастыруда сабақтастық қағидаларын қамтамасыз ету, Компанияның Директорлар кеңесіне мүшелікке, Бас директор лауазымына, Басқарма мүшелігіне және корпоративтік хатшы қызметіне үміткерлер таңдау өлшемдерін белгілеу.

Тағайындаулар жөніндегі комитет ДҚ және Басқарма құрамындағы өзгертулерге қатысты мәселелерді, өкілеттіліктің аяқталуына байланысты және корпоративтік хатшы қызметіне тағайындауды, зейнетке шығуға қатысты және қосымша және алмастырушы директорларды тағайындау жөніндегі мәселелерді қарастырады.

Тағайындаулар комитетінің 2014 жылғы қызметі

Комитет 2014 жылы 5 отырыс өткізіп, онда төмендегідей мәселелер қарастырылды:

- Директорлар кеңесі комитеттерінің құрамы бойынша ДҚ ұсыныстары.
- Басқарма мүшелерін сайлау жөніндегі ұсыныстар.
- Корпоративтік хатшы тағайындау жөніндегі ұсыныстар.

Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитет

2014 жылы Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитет құрамына: Эдвард Уолш (комитет төрағасы), Тимур Бимағамбетов, Абат Нұрсейітов, Филип Дэйер және Аластэр Фергюсон енді. Комитет қызметінің негізгі мақсаты Компания қызметіндегі басымды бағыттар мен стратегиялық даму мәселелері бойынша ұсыныстар әзірлеу, Компанияның Директорлар кеңесінің назарына жеткізу.

Корпоративтік басқару жалғасы

Акционер	Қарапайым акциялардың саны	Артықшылық акциялардың саны	Орналастырылған барлық акциялар
Шығарылған акциялардың саны	70 220 935	4 136 107	74 357 042
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ иелігіндегі	43 087 006	-	43 087 006
Шығарылған акционерлік капиталдың пайызы	61,36%	0,00%	57,95%

Стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитеттің 2014 жылғы қызметі

Комитет 2014 жылы 1 отырыс өткізіп, онда төмендегідей мәселелер қаралды:

- «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ-ның таяу арадағы 10 жылға қатысты қолайлы кіріс және шығыс балансын сақтау тұрғысындағы стратегиясы.
- Трансформация бағдарламасы – «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ тобы құнын өсіруші негізгі драйвер.

Негізгі акционерлер және/немесе ЖДҚ ұстаушылары

Төменде Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес Компанияның құнды қағаздарын ұстаушылар тізімі берілген. 2014 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша акцияларға иелік етушілердің қолындағы акциялар саны хабарлануы тиіс. Бұл талап ЖДҚ ұстаушыларына қатысты қолданылмайды, алайда Компания, 2009 жылдың 30 қыркүйегінде Қытай Халық Республикасының мемлекеттік инвестициялық қоры China Investment Corporation (CIC) Компанияның ЖДҚ форматындағы 11%-дай акциясына тең келетін ЖДҚ сатып алғаны жөнінде мәлім еткені туралы ақпаратты көрсету қажет деп санайды.

Директорлардың келісімдері, директорларды тағайындау жөніндегі хаттар мен басқарма мүшелерінің еңбек келісімдері

Басқарма мүшелерінің еңбек келісімдері

Басқарма мүшелері түгелдей Компаниямен арада еңбек келісімін жасасқан. Компанияның ішкі ережелеріне сай, еңбек келісімі оларға, әдетте, іссапар барысында орын алуы мүмкін жазатайым оқиғалардан сақтандыру және қызмет сапары барысындағы шығындарды өтеу мүмкіндігін береді.

Компанияның ДК немесе Басқарма мүшелерімен арада жоғарыда көрсетілгеннен өзге басқа еңбек келісімдері жоқ және өзге де келісім жасалу мүмкіндігі ескерілмеген.

Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару

Компанияда ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесі жұмыс істейді. Бұл жүйе Компанияның алдағы бизнес мақсаттарына қол жеткізуге қатысты тәуекелдердің елеулі ауқымын анықтап, бағалау және басқару мақсатында әзірленген және де бұл арада акционерлердің Компанияға бағытталған инвестицияларын сақтап, ұлғайту мәселесіне ерекше мән берілген.

Аталған жүйе өлемдік деңгейде барша сеніммен қолданылып отырған халықаралық әдістер негізінде, сондай-ақ Лондон қор биржасы листингі ережелері мен Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексі талаптарын ескере отырып әзірленген.

Бағынушылық және ішкі бақылау бөлшектері арасындағы қарым-қатынас тәртіптері тиімді қызметке қажет тәуелсіздік деңгейін қамтамасыз етеді және осы саладағы алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибелерге толық сай келеді.

2014 жылы Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесіне сыртқы аудитор – ЕУ компаниясы диагностика жүргізді. Диагностика қорытындысы бойынша 2014-2015 жылдарға белгіленген тәуекелдерді басқару жүйесін әрі қарай дамыту жоспары әзірленіп, мақұлданды.

Компанияның ішкі бақылау жүйесінің негізгі элементтерінің ішінде мыналар бар:

- Компанияның ішкі құжаттамасы, мысалға, қаржылық, операциялық, әкімшілік саясат, ақшалай қаражаттарды басқару саясаты, өзге де процедураларға қатысты.

- Операциялық, қаржылық қызметке және Компанияның техникалық қауіпсіздік талаптарын орындауға қатысты жұмысына тұрақты негізде мониторинг жүргізу.

Компанияның ішкі аудит қызметі Директорлар кеңесіне Компанияның ішкі бақылау жүйесі қаншалықты дұрыс әрі тиімді жұмыс істеп тұрғаны жөнінде объективті ақпарат ұсынуы тиіс. Өз жұмысында ішкі аудит қызметі бағытталған тәсіл тәуекелін қолданады. Ол компания қызметінің ең маңызды салаларын анықтап, оларға барынша назар аударуға мүмкіндік береді. Сөйтіп, Компанияның жалпы тиімділік деңгейі мен корпоративтік басқау сапасын арттыруға қолғабыс етеді. Ішкі аудит қызметі басшылық тарапынан ұсыныстардың орындалуын қадағалап, олардың нәтижесі бойынша Аудит жөніндегі комитет пен ДК алдында есеп береді.

Басқарма Тәуекелдерді басқаруға қатысты Тәуекелдерді басқару комитетін құрған, бұл туралы толығырақ төменде келтірілген.

Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет

Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет Компания Басқармасы жанындағы кеңес беріп, жиын құрушы орган болып табылады.

Комитет қызметінің негізгі мақсаты Компаниядағы тәуекелдерді басқару мәселелерін жеделдетіп қарастыру, Басқарма тарапынан тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша шығарылатын шешімдер бойынша ұсыныстар әзірлеу және тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігіне мониторинг жүргізу.

Компания тәуекелдері бойынша жалпы ақпарат 60-65 беттердегі «Тәуекелдер факторы» бөлімінде берілген, ал қаржы тәуекелдері жөніндегі ақпарат 127-129 беттердегі Шоғырландырылған қаржылық есепке берілген Ескертулерде келтірілген.

Ұлыбританиядағы салық салу туралы ақпарат

Төменде берілген шолу аталған құжатта көрсетілген күнге сай Ұлыбритания заңдары мен салықтық және кедендік алымдар жөніндегі Ұлыбритания Мемлекеттік

Басқармасы тәжірибесіне негізделген, олардың әрқайсысы өзгеріске ұшырауы мүмкін, тіпті кері күшке жүгінуі де әбден ықтимал. Егер басқа да нұсқаулар болмаса, аталған шолу акциялардың немесе жаһандық депозитарлық қолхаттардың абсолютті бенефициарлық иелеріне қатысты Ұлыбританиядағы салық салудың бірқатар салдарына ғана қатысты болмақ, олар (1) салық салу мақсатында Ұлыбритания резиденттері болғанда; (2) салық салу мақсатында қандай да бір құзырет аясында резидент болып табылмаса; және (3) Қазақстан Республикасында акцияларға не ЖДҚ-ға иелік етуге қатысты тұрақты мекемесі жоқ («Ұлыбританиялық Ұстаушылар») болса.

Сонымен қатар, аталған шолуда (1) акцияларға және ЖДҚ-ға негізгі капитал ретінде иелік ететін Ұлыбританиялық Ұстаушыларға қатысты салықтық салдарлар ғана қарастырылады, және де Ұлыбританиялық Ұстаушылардың кейбір өзге санатындағыларға қатысты болуы мүмкін салықтық салдарлар қарастырылмайды (мысалға, дилерлерге қатысты); (2) Ұлыбританиялық Ұстаушы Компанияның дауыс беру акцияларының 10 не одан да жоғары пайызына тікелей не жанама түрде бақылау жүргізбеуі рұқсат етіледі; (3) ЖДҚ ұстаушысының осы тұрғыдағы акциялар бойынша базалық акциялар мен дивидендтерге бенефициарлық құқы болуы рұқсат етіледі; және (4) сақтандыру компаниялары, инвестициялық компаниялар немесе зейнетақы қорлары түріндегі Ұлыбританиялық Ұстаушылар үшін салықтық салдарлар қарастырылмайды.

Аталған шолу жалпылай алғандағы нұсқаулық құрал болып табылады, және ол нақты Ұлыбританиялық Ұстаушылар тарапынан заң не салық мәселелері бойынша кеңес алу нұсқаулығы ретінде қарастырылуға жатпайды және қарастырылмауы тиіс. Сөйкесінше, инвесторлар салықтық жалпы салдарларға қатысты өздерінің салық мәселелері жөніндегі кеңесшілерімен ақылдасып, оның ішінде өздеріне қатысты нақты бір жағдай бойынша, Ұлыбритания заңдары мен салықтық және кедендік алымдар жөніндегі Ұлыбритания Мемлекеттік Басқармасы тәжірибесіне сай акцияларға не ЖДҚ-ға иелік ету, иеліктен шығару және сатып алу салдарларына да көңіл бөлгендері дұрыс.

Корпоративтік басқару жалғасы

Төлем көзі алдындағы табыс салығы

ЖДҚ бойынша түсетін табыс көзі Ұлыбританияда жоқ деп есептелген жағдайда, мұндай табысқа Ұлыбританиядағы төлем көзінде салық салынбауы тиіс. Акциялар бойынша дивидендтер төлеуге Ұлыбританиядағы төлем көзінен салық салынбайды.

Дивидендтерге салық салу

Акциялар не ЖДҚ бойынша дивиденд алатын Ұлыбританиялық Ұстаушы төлем көзі алдындағы қазақстандық салық есебінде қандай да бір сома болуын ескере отырып, төлем көзі алдында қазақстандық салықтарды төлеп болғаннан кейін төленетін дивидендтің жиынтық сомасына Ұлыбританияда табыс немесе корпоративтік салық төлеуге міндетті болуы мүмкін (жағдайға қарай), Ұлыбританиялық Ұстаушы – Ұлыбританияда тұрып жатқан және резидент болып табылатын жеке тұлға – акциялар не ЖДҚ бойынша төленетін дивидендтке Ұлыбританияның табыс салығын төлейтін болады, және оның алған дивидендтің тоғыздан біріне тең болатын өтелімізсіз салық кредитіне құқы бар.

Ұлыбританиялық Ұстаушы — Ұлыбританияда тұрмайтын, бірақ резидент болып табылатын және қаражат аудару негізінде Ұлыбританияда салық төлеуді таңдайтын, салық салуға құқы бар жеке тұлға – акциялар не ЖДҚ бойынша төленетін дивидендтке, Ұлыбританияға дивиденд аударылған не аударылған болып саналатын жағдайда Ұлыбританияның табыс салығын төлейтін болады, ол сол сияқты алған дивидендтің тоғыздан біріне тең болатын өтелімізсіз салық кредитіне құқылы.

Салық салу мақсатында Ұлыбритания резиденті-компаниясы болып табылатын Ұлыбританиялық Ұстаушы акциялар не ЖДҚ бойынша төленетін дивидендтке корпоративтік салық төлеуге жатпайды, егер, тек оған қатысты салық төлеуден бас сауғалауға қарсы белгілі бір ережелер қолданылатын жағдайлар есепке алынбаса.

Иеліктен шығаруға немесе иеліктен шартты түрде шығаруға қатысты салық төлеу

Ұлыбританиялық Ұстаушылардың акциялардағы не ЖДҚ-дағы үлестерін иеліктен шығару Ұлыбританияда салық салу мақсатында салық салынатын табыс есебіне жатқызылуы мүмкін, бұл арада салық төлеуден

босатылуға жататын Ұлыбританиялық Ұстаушының жағдайына қатысты. Ұлыбританияда тұрып жатқан жеке тұлға-резидент болып табылатын Ұлыбританиялық Ұстаушы, акциялардағы не ЖДҚ-дағы үлесін иеліктен шығарғанда салық салынатын табыс бойынша капитал өсіміне Ұлыбританияда салық төлеуге міндетті болады. Ұлыбританиялық Ұстаушы — Ұлыбританияда тұрмайтын, бірақ резидент болып табылатын және қаражат аудару негізінде Ұлыбританияда салық төлеуді таңдайтын, салық салуға құқы бар жеке тұлға – акциялардағы не ЖДҚ-дағы үлесін иеліктен шығарғандағы салық салынатын табыстың капитал өсіміне Ұлыбританияға аударылған не аударылған болып саналатын жағдайдағы деңгейде Ұлыбритания салығын төлейтін болады. Былайша айтқанда, ЖДҚ бойынша келісімдер Лондон қор биржасында табысты аударуға әкеліп соғуы мүмкін, соған сәйкес, Ұлыбританияда оның капитал өсіміне салық салынады.

Толық бес жылға жетер-жетпес аралықта резиденттіктен шыққан немесе Ұлыбританияда тұрмайтын акциялар не ЖДҚ ұстаушы жеке тұлға – салық салу мақсатында мұндай акцияларын не ЖДҚ-ны осынау кезең аралығында иеліктен шығарып жатса, Ұлыбританияға қайтып оралғанда иеліктен шығару кезеңінде ол резидент болып табылмаған күннің өзінде де және сол кезеңде Ұлыбританияда тұрып жатпаған жағдайда да капитал өсіміне Ұлыбритания салығын төлеуге міндетті болуы мүмкін.

Заңды тұлға болып табылатын Ұлыбританиялық Ұстаушы акциялар не ЖДҚ сатудан түскен қандай да бір салық салынатын табыс бойынша Ұлыбританияның корпоративтік салығын төлейтін болады.

Төлем көзі алдындағы қазақстандық салықтардың қызметі

Акциялар және ЖДҚ бойынша дивидендтер төлеуге төлем көзі алдында қазақстандық салық салынады. Ұлыбританиялық Ұстаушы – жеке тұлға-резиденттің төлем көзі алдында, Ұлыбритания төлемін есептеу тәртібіне сәйкес, бұл тұрғыдағы төлемдер бойынша Ұлыбританияның табыс салығы есебіне бұл тұрғыдағы төлемдерден ұсталған қазақстандық салық төлеміне есептеу құқы болуы тиіс. Ұлыбританияның резидент-компаниясы болып табылатын акциялардың

Ұлыбританиялық Ұстаушысы әдетте төленген дивиденд бойынша корпоративтік салық төлемейді, сондықтан да оның, әдетте, төлем көзі алдында қандай да бір қазақстандық салықтардан шегеруді талап ету жағдайы болмайды.

Елтаңба алымы және елтаңба алымына эквивалентті салық («ЕСЭН»)

Келісімді ресімдеуші немесе бір не бірнеше акция немесе ЖДҚ-ны табыстау жөніндегі келісім ескерілген құжатқа (i) Ұлыбританияда қол қойылмаған болса немесе (ii) Ұлыбританиядағы қандай да бір меншікке немесе Ұлыбританияда орын алған не орын алуы мүмкін әрекетке қатысты емес (бұл Ұлыбританиядағы банктік есеп-шоттардың төлемдеріне қатысуды ескеруі де мүмкін) деп саналған жағдайда, мұндай құжатқа жария етілген құн бойынша елтаңбалық алым салынбауы тиіс.

Егер, тіпті, келісімді ресімдеуші немесе бір не бірнеше акция немесе ЖДҚ-ны табыстау жөніндегі келісім ескерілген құжатқа (i) Ұлыбританияда қол қойылған

болса және/немесе (ii) Ұлыбританиядағы қандай да бір меншікке немесе Ұлыбританияда орын алған не орын алуы мүмкін әрекетке қатысты болған күннің өзінде, іс жүзінде Ұлыбританияда мұндай құжатқа жария етілген құн бойынша елтаңбалық салық салынбауы тиіс, егер мұндай құжат Ұлыбританиядағы қандай-бір мақсаттар үшін қажет болмаса. Егер Ұлыбританияда жария етілген құн бойынша елтаңбалық алым төлеу қажеттілігі туындап жатса, онда пайыздар және айыппұлдар төлеу қажеттілігі болуы мүмкін.

Жаһандық депозитарлық қолхаттар – құны фунт стерлингпен белгіленбеген құнды қағаздарға жатқызылатындықтан, «ұсынушы табыстаған құжат» бойынша ЖДҚ шығарылуына да, ЖДҚ арқылы табысталатын құнды қағаздарды табыстауға да елтаңбалық алым төленбеуі тиіс.

Егер акциялар (i) Ұлыбританиядағы реестрде тіркелмейді немесе (ii) Ұлыбританияда тіркелген компания шығарған акциялармен біріктірілмейді деп саналған жағдайда, акцияларды не ЖДҚ-ны табыстау жөніндегі келісімге ЕСЭН салығы салынбауы тиіс.